

Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács (SZMAT)

Szakmai programterv a 2026. évre

A programtervet a SZMAT alapszabályában meghatározott célok mentén készítettük el.

Az általános cél a szlovákiai magyarok műveltségi szintjének növelése, a polgári társadalom fejlesztése, a tudásalapú társadalom fejlesztése, a szlovákiai magyarok által művelt és képviselt tudományok és művészeti ágak támogatása, a szlovákiai magyarok bekapcsolódása a tudományos életbe.

A 2026-ra szóló szakmai programterv az általános célokhoz kapcsolódó témakörök részletes kifejtését tartalmazza:

A. AZ ELÉRT TUDOMÁNYOS EREDMÉNYEK TERJESZTÉSE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE

A1. Tudományos-népszerűsítő előadások Szlovákia magyarok által lakott vidékein

Társulásunk egyik legfontosabb és egyben legkonkrétabb feladata. A feladat megvalósításához az **MTA 200 szülőföldi pályázaton** elnyert projekt, név szerint **“Művelődéstörténeti, természettudományi és műszaktudományi előadássorozat Dél-Szlovákiában a Szlovákiai magyar tudományosság megismertetésére”** nyújt keretet. Az előadások a 2026-os évben is a már hagyományosan működő programok, nevezetesen a

- *Mindentudás Akadémiája,*
- *Tudományról közérthetően*

programok folytatása.

A programon belül **legkevesebb 21** előadást tervezünk 3 fő témakörben, érintve a humán tudományokat, a természettudományokat és a műszaki tudományokat. Természetesen nem zárkozunk el más, egyedi kérelmek alapján megvalósítandó előadások előtt sem.

A2. Publikációk kiadása és támogatása

A SZMAT 2026-ban is folytatja a monográfiásorozat megjelenését, de ezen kívül támogatja **más publikációk megjelenését is**. A 2026-ban **2 monográfia kiadását és 1 periodikum**, a *Nova Posoniensia* támogatását tervezzük. Amennyiben a költségvetésünk lehetővé teszi, nem nyitottak vagyunk további kiadványok támogatására. A támogatás odaítéléséről minden esetben az Elnökség határozata dönt.

Külön kiemelt feladatnak tekintjük az **MTA 200 szülőföldi pályázat** keretéből tervezett ünnepi kiadványt:

A.3 MTA 200 szülőföldi pályázat

Magyar–szlovák tudományos kapcsolatok az Akadémia történetében és jelenében. 200 éves a Magyar Tudományos Akadémia

Az elnyert pályázat keretében terveink szerint reprezentatív formában kinyomtatott konferenciakötetben jelentetjük meg az MTA alapítása 200. évfordulójának tiszteletére a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács és a Pozsonyi Egyetemi Könyvtár szervezésében 2025. november 3-án a pozsonyi Egyetemi Könyvtár előadótermében megtartott, a Magyar Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia közös ünnepi konferenciája alkalmából elhangzott előadásokat.

A.4. Együttműködés a médiákkal

Ezt a feladatot AZ ELÉRT EREDMÉNYEK TERJESZTÉSE ÉS NÉPSZERŰSÍTÉSE szempontjából tartjuk fontosnak. Ezért tervezzük a szlovákiai magyar médiával, mint pl. az Új Szó, SRTV - Pátria, Vasárnap, MA7, TASR, esetleg más orgánumokkal való együttműködés folyamatossá és intenzívebbé tételét.

B. MAGYAR AKADÉMIKUSOK EMLÉKTÁBLÁI SZLOVÁKIÁBAN

Ez a SZMAT egyedülálló programja, továbbvitelét Mészáros András vállalta fel. 2026-ban **2 emléktábla** elhelyezését és felavatását tervezzük, melynek során elhangzik a tudósok méltatása, életpályájának ismertetése.

C. TUDOMÁNYOS SZERVEZETEKEL ÉS MÁΣ INTÉZMÉNYEKEL FOLYTATOTT EGYÜTTMŰKÖDÉS

A SZMAT alapvető és legfontosabb együttműködő partnere az MTA, ezen belül az **MTA Határontúli Magyarok Titkársága**.

C.1. Az együttműködő szlovákiai szervezetek által rendezett tudományos tevékenységek anyagi és szakmai támogatása

Ide tartoznak a hagyományosan évente ismétlődő, egyetemek által szervezett tevékenységek támogatása:

- *a Legere Országos Irodalmi verseny (NyKFE KETK),*
- *a Felvidéki Tudományos Diákköri Konferencia,*
- *Implom József Helyesírási verseny,*
- *Curie környezetvédelmi emlékverseny.*

Ezen tevékenységeket a SZMAT szakmai hozzájárulással valamint tárgyi díjakkal támogatja.

- A SZMAT 2026-ban is tervezi az általa alapított díj: *Fiatal kutatók a Szlovákiai magyar tudományosságért* odaítélését.

Fontos része a programunknak a tudományos konferenciák, szimpóziumok és más szakmai akciókon való aktív részvétel, amelyeket az együttműködő szervezetek rendeznek és amelyekben a SZMAT Elnöksége és tagjai társszervezőként vesznek részt. Ez a 2026 évben legkevesebb **4 eseményt** jelent.

C.2 Egyéb szervezetekkel való együttműködés

A SZMAT jelenleg az együttműködő szervezetek kiterjedt hálózatával rendelkezik. Ezekből megemlítendő az

- egyetemek - SJE, Komárom, Középeurópai tanulmányok kara, KFE Nyitra, Magyar tanszék FFUK UK, Pozsony;
- szakmai klubok: Pozsonyi Magyar Szakkollégium, Selye János Klub (Pozsonyi magyar orvosok klubja);
- szakmai intézmények: Fórum Kisebbségkutató Intézet, Somorja, Magyar Kulturális Központ Pozsony;
- kulturális polgári társulások: Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Arany A. László Polgári Társulás, CSEMADOK.

Ezekkel az intézményekkel jelenleg szóbeli megállapodások és személyes kapcsolatok alapján működünk együtt. A 2026-os évben célunk az együttműködések formalizálása, hogy személyi változások esetén is biztosított legyen azok folytonossága és érvényben maradása az intézményeken belül.

Ezen együttműködések keretébe tartozik a SZMAT elnökségének és tagjainak részvétele különböző ünnepi eseményeken, koszorúzásokon.

D. A SZMAT MŰKÖDTETÉSE

A SZMAT állandó tevékenységének megvalósításának elengedhetetlen feltétele a társulás működtetése, amelyet a következő pontokba lehet összefoglalni:

D.1 A szervezeti működés

- **Állandó kapcsolattartás** az MTK EB és a HTMT-vel.
- **A SZMAT szerveinek ülései:** az alapszabálynak megfelelően 2026-ban is minimálisan 1 közgyűlés, 2 választmányi ülés, 4 formális elnökségi ülés van betervezve jelenléti, on-line vagy hibrid formában. Ezenkívül természetesen a SZMAT tisztviselői állandó telefon- és e-mail-kapcsolatot tartanak fel.
- **SZMAT tagság létszámának növelése:** ez állandó feladat. Az elnökség és a választmány javaslatokat fog kidolgozni a tagság növelése érdekében.
- **A tagság tájékoztatása:** elengedhetetlen feladata az elnökségnek a tagság állandó és időbeli tájékoztatása a SZMAT működéséről, programjairól.
- **Az alapszabály időszerűsítése:** Az elnökség és a választmány javaslatokat fog kidolgozni az alapszabály néhány ellentmondásos tételének átdolgozására.
- **Egyéb dokumentumok időszerűsítése:** áttekintjük a társulás működését szabályzó dokumentumokat, egyezményeket, szerződéseket, és amennyiben szükséges, aktualizáljuk, esetleg újakat dolgozunk ki.

D.2 Az adminisztratív feladatok

Ezek a feladatok a társulás működésének biztosítására és dokumentációjára szolgálnak. Ide tartozik:

- **A honlap** működtetése és innovációja.
- Biztonságos és időben történő **kommunikáció**, postázás, illetékek határidőre történő megtérítése.
- Alapvető **irodai felszerelés** biztosítása (nyomda, pecsétnyomó, fejléces levelezés).

A D. Programponiban felvázolt feladatok az elnökség tagjainak folyamatos munkáját feltételezik, mely magában foglalja a gyakori és esetleg előre be nem tervezett tevékenységeket, utazásokat is.

X. Egyéb

A Társulás természetesen nem zárkózik el más tevékenységektől sem, amelyek elősegítik a kitűzött célok elérését és nem ütköznek az Alapszabályban foglalt tézisekkel.

A Társulás 2026-ra szóló költségvetése a szakmai programterv pontjai szerint van összeállítva. Az MTA HTMT által jóváhagyott ösztámogatás 6 000.000 Ft (15.773 Eur , 1 eur 380,4 Ft, 3.2.2026 ECB árfolyam).

Keszölcés, 2026 február 17.

Miklós László
a SZMAT elnöke